

КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ГЕОГРАФІЇ, ТУРИЗМУ ТА ІСТОРІЇ
КАФЕДРА ІСТОРІЇ
МУЗЕЙ ІСТОРІЇ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

ІХ Історико-краєзнавчі читання

КРИВОРІЖЖЯ: ПОГЛЯД У МИНУЛЕ...

20 квітня 2023 року

Тетяна Мак,
кандидат історичних наук, доцент;
Криворізькій державний педагогічний університет

ПРО ФОРМИ ОПОРУ В ТИЛУ
*(на прикладі дописів в соціальних мережах
історичної спільноти КДПУ)*

Відданість історії передбачає слідкування за сьогоденням. В моменти, коли загроза стає фізичною силою тільки консолідація може допомогти відшукати ресурси, що дозволять протистояти.

Історія і вчителі історії. Навіть ті, що тільки на бакалаврському рівні в перші ж дні повномасштабного наступу на нашу країну проявились в активних діях. Ті, що вже мали історичну освіту, всі дев'ять років розуміли, що загроза нікуди не поділась. Найсильніші з них були готові – і зробили це в лютому 2023 року – опинились на передовій.

Допомагати їм – задача тих, хто залишається в тилу.

Перші пости в соціальних мережах, прозові і римовані слова-звернення – це вже історичні документи. Свідчення часу важких випробувань. Рефлексії і формулювання того часу допомагали встояти іншим, давали розуміння, що ти не один, думаєш і намагаєшся опиратись. Історія Криворіжжя воєнного року у віршах і постах 2022-го студентів-істориків і випускників історичного факультету Криворізького педагогічного.

Захар Парацій, III-18

5 березня 2023

Майже 21 рік тому я народився у Кривому Розі. Україна то моя країна!!! Жоден ворог не змусить мене поїхати. Що б там не було, але вибач мамо. Тут я народився, тут і залишусь. Так сталось, що з 2013 року я перестав бути байдужим до Батьківщини. На Вкраїні хай пощезне враг. Хай там верещать ті

московити, що нас треба спасати, але щось я в них не бачу медичної спеціальності. Навіть не буду вибачатись за наступні слова, але для мене більше не існує назви росія, синонім – вічний ворог. Жодних пробачень за ті заплакані материні очі, за тих немовлят, що так і не народилися, за усіх дітей, у яких назавжди в очах залишаться ці події, за жодного померлого українця. Ми переможемо, і будуть інші люди, та й буде інша Україна. Сильна та могутня.

*Слава Україні! Слава українським могутнім Героям!!
Смерть ворогам!!!**

Не дивлячись на те, що в перші тижні вторгнення для студентів були оголошені канікули, кафедра історії ініціювала онлайн-зустрічі зі студентами заради координації діяльності, психологічної допомоги.

Одним з перших віршів, який переслали за згодою авторки однокурсники на заклик кафедри історії ділитись тим, про що думається і пишеться у важкі години, став вірш Марії Лупової. 4 березня 2022 року ми опублікували його на Фб-сторінці спеціальності «Історія».

Марія Лупова, ІІІ-19

я не могу помочь тебе,

я не могу помочь себе.

*мне каждый день безумно больно
смотреть сюжеты о войне.*

пришли сюда вы в 5 утра:

здесь вас не ждут,

мы вам не рады.

*зачем бомбишь ты детский дом
и рушишь мирные фасады?*

*все пи*уны с телеэкранов*

орут: "мы помогаем им!"

у них в мозгах одна лишь рана —

** тут і далі збережено мову автора*

*мы украинцев истребим.
на самом деле все иначе:
кто к нам с пером — тот от ствола.
и вот картина: мама плачет
над телом сына у гроба.
и то не факт, что будет гроб —
ваш президент все закупил.
полиэтиленовый мешок —
ну, вот такой ваш "русский мир".*

Це прикмета часу. Дівчинка, що зростала у Кривому Розі, навчається українською – звертається до ворога російською, ставить питання, робить висновки. В умовах, коли місто обстрілюється ворожими ракетами.

З'явилися пости-зізнання від наших випускників-істориків.

Євгенія Беляєва (ІГ-10)

16 березня · Instagram ·

20 днів минуло ❤️

*Зазвичай вони пролітають із шаленою швидкість ...
але для України це вічність!*

*Ця весна приносить стільки болю, стільки
страждань та сліз!*

Ми просто зобов'язані перемогти, не інакше!

І я, правда, як ніколи, вірю в нашу ПЕРЕМОГУ!

В наших ЧОЛОВІКІВ! 🇺🇦

*PS: ніколи свої пости не писала українською мовою,
але саме цей дуже важко писати російською...*

Інколи після появи вірша – разом з автором ми відкривали, що вірш народився саме в день, коли натхнення було посилене – навіть автором не відразу усвідомленими – історичними шарами. Вірш опублікований автором **Ростиславом Горбуновим** в прощену неділю. Так співпало.



Балада

**Замість листя на дереві
полум'я яскраве,
А в кроні його кістки
гілками струнко встали.**

**Немає ґрунту - живить
прах загиблих коріння.
Зірок на небі нове покоління.
Тільки-но засвітили.**

**Шум вітрів у дерева могутнього
стоганням заволав:
"Аїдове царство - ваш новий Рай!"
Цей біль, що на пісню перетворився,
Про страх, що слову непідвладний.**

**І ви, "брати", ще будете стояти
біля сотень гиблих
Запитайте у їх тіней:**

**"Простите ли Вы нам
наше молчание?"**

Автор:
Горбунов Ростислав,
студент КДПУ,
факультет географії,
туризму та історії,
гр. ІП-20.

**Мовчання і стане
відповіддю для вас!!!**

Вже лютневими днями формувалось в історичному середовищі викладачів, студентів, випускників КДПУ розуміння необхідності створення групи для допомоги фронту. Запити були – на фронті люди, яких ми знали студентами, які в бойових діях здобувають новий досвід. Так була створена волонтерська група «Захисники Істфаку». І в перші дні в ній не тільки формулювались потреби наших захисників, але і з'явилися їх рефлексії, інколи – під час нічної варті зі зброєю в руках.

Дмитро Юрійович (Дмитро Діхтяр, ІП-01)

8 April, 21:35

*Хочу поділитися власним свіжим віршем,
написаним на посту вночі під впливом новин з Бучі,
Маріуполя, Херсонщини...*

*Воля наче та трава, проростає на крові
З нами духи і земля, з нами пращури й Боги
Чорні хмари, буревій, шквал порубаних сердець
Споконвічна боротьба, починає танок смерть
В полум'ї палає люд, клекотить у серцях лють
Демонів війни жнива, не змальовують слова
Бісівщини круговерть, трупи, морок, голод, смерть
Війна білих та орди, на винищування герць
Геноцид, терор, брехня, в їхніх мізах маячня
Суміш болю й перемог, заступа пекла порог
Стерта тонкая межа, цінність вражого життя
Не вартує ні шиша, не копійки ні гроша
Співчуття, полиш, покинь, за майбутнє поколінь
Замість цукру є полинь, вража дичина загинь
І немає вороття, чи життя чи небуття
Не повторюй шлях прийдешніх
Доводь справу до пуття!*

А у відповідь зі сторінок лунали слова підтримки,
впевненості попри все.

Даша Журавська (31-19)

24 March, 13:09 ·

*Щогодинні "як ти" – найніжніші зізнання в любові,
маємо змогу*

*допоки змушено хоронимо бійців під загарбницькою зброєю
ваші сльози не змиють крові*

не зашиють рани пусті вибачення у конвертах

я ніколи не боялась війни

бо завжди готова до смерті

о, як же красиво ти погрожуєш, що не буде завтра

тримаю на слові

мені би придумати яким чином дожити хоча би до вчора

а як же прогресивно і терапевтично говорити з нами,

поки розстрілюють жилі будинки,

вирішувати воєнні конфлікти

мирним шляхом і словами.

у бомбосховищі

не видно криваво-настороженого

ніколи-не-мирного неба над головою

виродки, що мовчки спостерігають за ситуацією

як вам таке видовище?

"цього ніколи не буде знову"

і знову усе повторюється

вашими кривавими руками

доводиться писати історію.

Україно, ти моє ♡ (серце)

Хіба можна жити без ♡?

З історичної спільноти в перші дні навали загинули два випускника історичного факультету Євгеній Василюк, Михайло Джунь. Непоправна втрата, біль – сила відчуттів у римованих словах.

Анна Миргородская (ІІІ-10)

3 April, 02:39

#янголинанебі

Матуся, мамочко, прости...

Що вже не зможу обійняти!

Я залишився на землі

Тут не один у полі померати!

Нас тут багато побратимів

Лягло за рідну Батьківщину,

За волю нашу і свободу

Віддали ми свої життя!

Ти лиш не плач, моя рідненька!

Уже моя душа на небі!

Тут поряд Бог і все спокійно,

Мені, матусю, дуже тепло...

Тепер тебе я буду з неба захищати,

Приходить щоночі уві сні!

І як в дитинцві цілувати

Обличчя і долоні теплії твої!

Рідненька мамо, все буде добре!

Україна знову зацвіте,

І наші воїни повибивають ту сволоту

З святої української землі!

Багато сильних сподівань справдилося. Саме місто, Кривий Ріг, що перебувало у небезпеці – лінія фронту близька – продовжувало жити, приймати переселенців з окупованих територій. І не втрачати жагу до життя.



МОЄ МІСТО довжиною в ЖИТТЯ

Моє місто...

**Вулиці. Люди. Будинки.
Дороги, що йдуть в нікуди.
Це все міста мого відтінки,
Його образ в серцях... до війни!**

**Сквери. Кав'ярні. Парки.
Вирій шалених вітрин.
Бабусі на лавках. Сварки.
Потік незнайомих машин.**

**Книгарні. Готелі. Школи.
Нагрітий від спеки асфальт.
Ранкові церковні дзвони,
Цікавий газетний шпальт.**

**Ресторани. Ломбарди. Мартіні.
Біг-борди. Пташиний спів.
Галереї. Під'їзди. Картини.
Такий милий дитячий сміх.**

**Лікарні. Вокзали. Пошта.
Тролейбусів тихий гул.
Банки. Контори. Кошти.
Спортивні майданчики. Шум.**

**Заводи. Кар'єри. Шахти.
Сукупність дієвих ідей.
Квартири. Салони. Данте.
Це місто живих людей!**

**Кривий Ріг. Довжина. Простори.
Розбудови. Маршрутки. Мости.
Колорит. Стиль життя. Промови.
Ми чекаємо миру... Живи!**

Автор вірша:
Світлана Анатолівна Дрібас,
кандидатка психологічних наук,
викладачка кафедри
загальної психології,
випускниця історичного
факультету КДПУ
гр. П-05-1